RAIG DE SOL

Comedia en dos actes

per

Joan Bta. Pagés Maruny



Barcelona
1910

RAIG DE SOL

JOAN Bta. PAGÉS MARUNY

Raig de sol

Comedia en dos actes



BARTOMEU BAXARÍAS
IMPRESSOR : : P. Mercader, 10
BARCELONA : : : : : 1910

PERSONATGES

CARLES. jove de 23 anys de vida lleugera.

MARTINA. Mare de Carles de 45 anys, viuda.

ROSER noya de 18 anys neboda de Martina.

FEDERICH. jove de 25 anys amich de Carles.

TERESA. serventa de Martina de 25 anys.

JAN. home d'uns 50 anys masover de la Roser.

Aquesta comedia va estrenarse al Teatre Català Romea per la «Nova Empresa de Teatre Català» baix la direcció de l'Adrià Gual, la nit del 4 de Mars de 1910 baix el següent repartiment:

Carles, senyor Barbosa; *Martina,* senyora Verdier; *Roser,* senyora Baró (E) *Federich,* senyor Capdevila; *Teresa,* senyoreta Huguet; *Jan,* Sirvent.

ACTE PRIMER

L'acció a Barcelona y en l'època present. Al alsarse el teló son les dèu del matí. L'escena representa el menjador d'una casa, de classa mitja acomodada, ab un balcó al fons y portes laterals.

ESCENA I

MARTINA, *reptant a n'el seu fill Carles*

MARTINA

Es vergonyós Carles! Te sembla que son hores de llevarse? Que vols que diga el servei? Quin concepte vols queformin de tú? Que vols qu'expliquin a n'els de fòra casa?

CARLES

(serio, fentse el llas de la corbata)

Tan se m'endona del servei y de la gent; lo que vull es anar bé jo mamà; lo demés son trons. Qu'hem donarèu l'esmorzar?

MARTINA

Ja no se com dirtho, que tens de fer una resolució en la teva manera de viure; ja tens vintitrés anys Carles; es hora de que sies útil per alguna cosa; tots venim al mon pera complir una missió; si el teu pare visqués no 't passejaríes no, tot el día.

CARLES

No es pas veritat qu'hem passegi tot lo día. De lo que hauríem fet no podem parlarne; an' el mon si ve per viure, per gosar. Te penses qu'haig de fer com tú que t'amoines per qu'els Interessos s'abaixen y els queviures s'encareixen? Jo no, el papà và treballar lo suficient pera deixar una fortuna, soch sol y...

MARTINA

Y ha d'ésser teva, vols dir això? Es veritat, emprò recordet que molts richs s'han tornat pobres, procura treballar y axís conseguiràs dues coses, viure com cal y aumentaràs els cabals qu'els teus pares et deixin, sien pochs o sien molts.

CARLES

Et fàs pessada! sempre la mateixa cansó. Ja treballaré; prò sino trobo feina com vols qu'ho fassi, tot està tan explotat.

MARTINA, *ab plany*

Qu'em faig pessada! Deu l'hagi ben perdonat el teu pare, ab quina mala hora và morirse.

CARLES

L'hora de morirse mai es bona. Ab tot això no esmorso, y encara que els queviures estiguin cars, jo tinch dret a alimentarme, no et sembla? *(truca el timbre)*.

MARTINA

Molt amarch et tindrà d'ésser el pà que menjes.

CARLES

Mamà ja en tinch prou de tan sermonejar;

sempre som a quaresma a n'aquesta casa. Estiguem tranquils si pot ser una sola vegada.

MARTINA

Tranquils!...

CARLES

Y es clar dòna.

MARTINA

Y després de esmorzar ahont anirem, què farem?

CARLES

Tú fes lo que vulgues; jo ja tinch feina: els amichs m'esperen al circol.

MARTINA

Magnífich! no se si es cinisme, o qu'ets curt de gambals.

CARLES

Ni una cosa, ni l'altre.

MARTINA

Per tú faràs fill meu, Deu fassi qu'et duri sempre aquesta bona vida si es que pot dirse bona, la vida que tú portes.

CARLES

Y no ha de durar.

ESCENA II

TERESA

(entrant per la porta dreta)

Dispensi senyoret, pro no podía deixar la feina. Vol esmorzar el senyoret?

CARLES

Sí, desseguida.

TERESA

Que vol avuy el senyoret?

CARLES

Fesme una truita el rom.

TERESA, *s'en và*

Tot seguit...

ESCENA III

CARLES, *ab ironía*

Qu'et sembla mamà? ab rom y sucre no serà pas amarch el pà.

MARTINA

Pobre Carles!

CARLES

Sembla qu'et fassi llàstima. No dòna no; tú vius cent anys enrera, tot t'agrada misteriós y mitg a les fosques, enrahonar baix, riure no més els díes de festa, anar a missa cada día, sermonejar a totes hores, en fí t'agrada la claror de llumanera y els carrerons estrets. Còm vols que jo m'hi avinga a n'aquesta vida siguent jove en ple sigle vint?; (*ab apasionament*) Els fills ja no som com abans esclaus dels pares, no, ara som com si diguessim amichs, que viuen ab comunitat, ben independents uns d'altres; la societat actual només tindrà de ésser de gent amiga, sens altre lligam que la voluntat y com que l'amistat no es cap con-

tracte, tothom seria lliure com els aucells, y axís no seríen possible els plets.

MARTINA

Quines doctrines son aquestes?

CARLES

Modernes, del últim figurí?

MARTINA

D'algún figuron deuen ésser.

ESCENA IV

TERESA

(portant la truita y una botella de rom)

Si es servit, senyoret.

CARLES

(bromejant y encenent la truita)

Qu'et sembla, mamà, si deuen cremar com aquesta truita les ànimes comdemnades a n'el foch etern.

MARTINA

De això parlavem!

CARLES

En vols mamà?

MARTINA

Que t'aprofiti.

TERESA

Vol alguna altre cosa, senyoret?

CARLES

Volguer rai...

MARTINA

Ja tenim el timbre, vesten... (*pausa*).

CARLES, *menjant*

Y si hem donguesis vint duros?

MARTINA, *estranyada*

Vint duros!

CARLES

Hi han hagut moltes festes aquest mes; jo no en tinch cap culpa si el San Pare fà celebrar tantes diades...

MARTINA

De poch en poch he arrivat a donarte fins un duro diari, ja no puch ni dech donarten més; no som cap millonaris nosaltres.

CARLES

Ho sento però els necessito.

MARTINA

Mal gastes molt, y això s'ha de acabar.

CARLES

Que me'ls vols donar?

MARTINA, *resolta*

Un día o altre tenía de dirte que ja n'hi havía prou, y avuy es aquest día.

CARLES

Hagués sigut un día que no els hagués necesitat hauríes estat molt oportuna, però avuy...

MARTINA, *seria*

Es inútil.

CARLES

Està bé, d'un puesto o altre sortiràn.

MARTINA

Com et burles de mí? Carles, a Deu tinch de donar compte de la educació que et dongui; no tinch dret a perdret, sols tinch obligació de salvarte Carles! Recordat del teu pare, vulgues fer com ell, treballa, déixem que et puga veura felís; sento qu'hem falten forses fill meu...

CARLES, *revoltós*

Encara més planys! a l'últim no s'hi podrà viure a n'aquesta casa. Pensem diferent mamà. Quedat tú ab les teves teoríes, deixem a mi viure la meva vida; ja m'hi trobo bé jo aixís; deixem qu'hem perdi y deixem esmorzar ab tranquilitat si es que pots.

MARTINA

Desgraciat!... (*pausa un poch llarga*).

CARLES

(acabant d'esmorzar)

Si bé en Federich dígali que l'he esperat fins ara, que'm trobarà el círcol... (*pausa curta*). m'els dónes o no? ja'm fa fàstich tenirlos de demanar tantes vegades; fins aquí no es sinó lo meu qu'em dones tart o d'hora...

MARTINA, *planyentse*

Ben aviat serà Carles...

CARLES

Si no t'escoltessis algú qu'et xiula les orelles, a casa nostra sería la felicitat mateixa, però t'escoltes a tothom, tothom t'enganya; m'els dones o no els vint duros?

MARTINA

Que tinch de fer Deu meu!

CARLES

Donarmels, dòna. (*pausa*).

MARTINA, *resolta*

No t'els dono fill meu no, no t'els dono.

CARLES

No mels vol donar? Està bé, no tenim de renyir per aixó, ja els trobaré no tingues por.

MARTINA

Veus com et burles de mí.

CARLES

No se que dirte, els necessito.

MARTINA, *resolta*

Al cap hem arrivat! Carles qu'has fet del anell del teu pare? fà díes que no'l portes... (*pausa curta*).

CARLES, *confós*

No havía pensat a dirtho; el vareig perdre.

MARTINA

L'has perdut! y no podràs recobrarlo?

CARLES

Qui el troba...

MARTINA

Però ja sabs qu'era el que jo vareig regalarli el fer un any d'haver nascut tú, qu'ell el và portar sempre, y que sols s'el và treure abans de morir; tants de recorts qu'empresonava per mi aquell anell! Recordat ahont pots haverlo perdut? Per tots els sants, troba'l!

CARLES

Qui se'n recorda de vuit díes enrera; es molt difícil.

MARTINA

Fesho per la memoria del teu pare, si no vols ferho per mi.

CARLES

Ja en parlarem després del anell. M'els dónes si o no els vint duros:?

MARTINA, *horroritzada*

Oh! no, no ets fill meu, no.

CARLES

Adeu, mamà... *(anantsen)*.

MARTINA

Carles!

CARLES

Els amichs m'esperen...

MARTINA

No es cap contracte l'amistat.

ESCENA V

TERESA, *entrant*

El senyoret Sans demana per vosté.

CARLES

Ja era hora; adeu.

MARTINA, *depressa*

Digui al senyoret Sans que fassi el favor d'entrar.

TERESA *(se'n và)*

CARLES

Qu'hem de fer comedia? *(pausa)*

ESCENA VI

FEDERICH

Ab el seu permís, Donya Martina. *(desde el dintell de la porta esquerra.)*

MARTINA

Endavant Federich...

FEDERICH

Que diu de bò donya Martina? Hola Carles.

CARLES, *neguitós*

Hola.

MARTINA

De bò, rès, y a casa de vostè?

FEDERICH

Sens novetat; gracies. Y donchs que no es troba bé? *(Martina dona a compendre que no.)*

CARLES

Has arrivat just; ara mateix me'n anava, sinó que la mamà...

MARTINA

He volgut tenir el gust de saludarlo. Ja feya molts dies que no l'havía vist, veritat?

FEDERICH

Li agraeixo molt l'atenció.

CARLES

(passejantse neguitós)

Ara ja devem poder anarnosen; et sembla?

FEDERICH

Home, vas molt depressa...

MARTINA

Aquí casa el punxen. No s'hi pot estar may ni una hora seguida. Vosté no ho es aixís; li agrada estar en familia.

FEDERICH

No puch estarhi molt: els estudis m'ocupen molt de temps; la major part del día.

MARTINA, *planyentsen*

Quin disbarat va fer en Carles en deixar la carrera, tenintne ja quatre anys, veritat? Ara ja fora advocat com vostè.

FEDERICH

Si, va ésser una llàstima.

MARTINA

(indica a Federich, que s'assenti)

Jo prou li suplico...

CARLES

Per parlar d'això l'has fet entrar? Quina llauna! Veuràs, jo m'en vaig. Ja vindràs quan vulguis Federich. La cosa s'embolica, que vens o et quedes?

FEDERICH, *assentantse*

Em quedo.

MARTINA

Y tu també, Carles...

CARLES *se'n và bruscament*

Jo no, adeu; em trovaràs al Circol.

MARTINA

Ja ho veu, Federich!

FEDERICH

Coneixent el seu caràcter no té que ferne càs...

MARTINA

Però que no es molt mal fet anarsen d'aquesta manera? Vol perdres y ho conseguirà ben prompte. Ell es ven la salut; a mi me la roba.

FEDERICH

Tothom té el seu genit, y ell el té aixís... viu...

MARTINA

Això no es genit... ell es pensa que ignoro totes les seves trapaceries; ja ho sab vostè tant bé com jo. Pobre Carles!

FEDERICH

D'en Carles se'n diuhen moltes de coses que jo sé que no son pas veritat. L'enveja fa enraonar molt a la gent.

MARTINA

Quina enveja vol que li tinguen. Desde que va conèixer a n'aquella dòna, el meu fill no es el mateix; està tot cambiat. D'els llibres es và distreure tot seguit, oblidantse de totes les obligacions que com a fill em devía. Ella, la que li diuen Miss Folly, ha guanyat son cor, si jo pogués parlarli a n'aquesta dòna...

FEDERICH

No l'entendría, es inglesa.

MARTINA

Vetaquí per que li ha servit a n'en Carles apendre aquest idioma.

FEDERICH

Donya Martina, aquestes menes de senyores ab els homes s'entenen sense necessitat de parlar. Si vostè hi anés ja té per ben segur, que encara que parlés el seu idioma no la compendría de rès.

MARTINA

Es verítat!

FEDERICH

Això no la preocupi, Donya Martina; li passarà...

MARTINA

Si vostè pogués distreureli aquesta follía, ferli compendre la rahó. Serà capàs d'abandonarme per aquesta dòna, pobre de mí!

FEDERICH

No tingui por, això no es rès més que una ilusió: ell l'estima a vostè.

MARTINA

Dispensim Federich, que sense volguer l'hi he omplert el cap de coses que sola tinch que passarles, però necesito esplayarme... planyim, Federich.

FEDERICH

Es una proba d'afecte que vostè ,m dóna parlantme ab tanta familiaritat, y jo n'estich molt reconegut.

MARTINA

Poden estar ben contens els pares de vosté. Vagi, vagi, no estigui més entretingut per mi...

FEDERICH

Creguim Donya Martina; menys la mort tot té arreglo en aquest mon.

MARTINA

Les dònes a vegades son pitjor que la mort.

FEDERICH

Tots els joves tenim un temps qu'estem com si diguessim distrets, però es passatjer, després d'una tamburinada torna a sortír el sol.

MARTINA

No pas per ell...

FEDERICH

Per que no? En Carles té molt bon fondo, es bon xicot. No ho dubti...

MARTINA

Molt bo però'm mata. Peró vagi, vagi, Federich ja l'he molestat prou...

FEDERICH

Vostè no molesta may, disposi sempre.

MARTINA

Em vol fer un favor?

FEDERICH

Digui.

MARTINA

Vol intentar de parlarli a veure si el convens de continuar la carrera? Li agrairé molt.

FEDERICH

Temo que serà inutil; l'última vegada que vareig parlarli ab un poch més trenquem la nostra amistat, y la veritat; n'obstant per complaurela ho intentaré de nou.

MARTINA

Si té de renyir ab vostè de cap de les maneres. Vosté es l'únich company que de veres l'estima; ab vostè tinch una esperansa. Ja pot compendre quins foren els meus desitjos.

FEDERICH

El seu desitj es pera mi un manament.

MARTINA

Gracies, Federich; vinguil a veure sovint...

FEDERICH, *aixecantse*

Ho faré Donya Martina; ab el permís de vostè...

MARTINA

Oh! quant de rato l'he entretingut; molts recorts a casa seva. El vindrà a veure sovint veritat?... Gracies.

FEDERICH, *s'en vá*

Ja sé la porta; no cal qu'es molesti...

(*de la porta*)

MARTIÑA, *desde'l dintell*

Teresa, Teresa... moltes gracies, Federich. *(pausa,)*

ESCENA VII

TERESA

(entrant per la porta esquerra)

Senyoreta, hi han uns senyors que demanen per vostè.

MARTINA

Uns senyors! Qui son! No estich per visites.

ESCENA VIII

ROSER

(entrant alegre per la porta esquerra)

Si som nosaltres tia!... *(l'abrassa)*

MARTINA, *sorpresa*

La Roser, y en Jan...

JAN

Poch ens esperaven avuy...

ROSER

Quina sorpresa, eh! Y en Carles?

MARTINA

Acaba de sortir: avuy si que no us esperava, de veritat.

ROSER

Ha sigut de cop y volta. Ahir encara no savíem si vindríem.

MARTINA

Y que tal, Jan?

JAN

Jo bé; la Tona, la cama encara li fà el boig; la quitxalla ferma com els pins. Tots m'han donat moltes de memories. A vostè la trobo molt fresca. Si la Tona se'm conservés aixís...

ROSER

Ja feya dos mesos que no havíem baixat de l'hisenda

TERESA

Donchs jo en tenía un pressentiment de que teníen de venir. Com que may està més de dos mesos sense venir la senyoreta.

ROSER

Tia, en Jan no sè qu'et porta de l'hisenda.

JAN

No rès, senyora; sinó que venir a ciutat sense cap cosa de la masía, a un li sembla com si vingués sol a ciutat; la Tona m'ha donat aquest cistell per vostès...

MARTINA, *prenent el cistell*

Per que tenieu de ferho!

JAN

Prenguin la voluntat. No se pas que hi ha posat.

MARTINA

Gracies Jan; te Teresa, endressaho y arregla els dos quartos...

TERESA, *agafant el cistell*

Està bé, senyoreta.

ROSER

No més arreglen un, Teresa; en Jan se entorna avuy mateix.

MARTINA

De veritat, Jan?

JAN

Si senyora, tinch la badella apunt de sortir del pàs un día d'aquets y ...

ROSER

Jo me estaré ab tu vuyt o dèu díes. He

vingut pera fer provisió de robes d'hivern, y al mateix temps a depositar la caixeta de les joyes en un Banch. Hi han hagut molts robos aquest istiu; veritat, Jan?

JAN

Molts senyora, molts...

ROSER

Sabs a can Perdiu? Fà dèu díes els hi varen robar la major pa.t de les joyes; sort del noy gran del masover o sinó els deixen sense ni tan sols una.

JAN

Y sort de la gossa també; té un nas aquella bestia...

MARTINA

Ben fet d'haverles portades, perè si que m' alarmes...

ROSER

No tingues por, tia. En previsió de lo que pogués succehir, he fet del somatén a tots els homes de l'hisenda. Ara, tots dormen a casa...

JAN

De tots modos...

ROSER

(li dona la caixa, que treu del sach de má)

Ara no en tinch pas gens de por; té la caixeta. Demà podrem durla a un Banch...

JAN

Però y el senyoret Carles, encara va tant mudat?

ROSER

Ni una sola vegada ha pujat a veurem.

MARTINA

Està tan ocupat...

ROSER

Que ja treballa potser?

MARTINA

Aviat, ara està buscant...

JAN

A fè si jo fos rich, no treballaría pàs, li ben prometo...

ROSER

Costa molt de trobar una cosa que acomodi. Té, óbrela la caixeta.

MARTINA, *obrint la caixa*

No puch; que costa...

ROSER, *obrintla*

Aquet pany l'haig de fer arreglar; sempre fa això... ara.

(tots miren les joies voltant la taula de menjar)

JAN

Son un tresor aquestes joies. Encara me enrecordo del día que les portava la senyora Agna, el día que va casarse, Deu la tinga al cel. Que n'era de hermosa y que bé li esqueien! Un no sabía pas que mirar, si les joies o a n'ella; molt brillava la pedrería emprò molt més brillaven els seus ulls.

ROSER

(deixant la caixa damunt la taula, sense tencar)

Pobra mamà!

MARTINA

No fem memoria de lo passat... Voleu menjar alguna cosa Jan, y tú Roser?

ROSER

Jo no, tía; ja son les dotze...

MARTINA

Y vos, Jan?

JAN

Ab perdó de la senyora, emprò m'estimo més ferme un tip a l'hora de dinar.

ROSER

En Jan mai pert la gana.

JAN

Si tingués tantes pessetes com gana, ja no tindría cap dent.

ROSER

Més val menjar poch y pahir bé, Jan.

JAN

Això es un día, Roser...

ROSER

Jan, ja son les dotze y teníu d'aprofitar el temps. A quina hora dinarem?

MARTINA

Fins a dos quarts de dugues teníu temps.

ROSER

Ja ho sentiu.

JAN

Tenen unes costums ben extranyes a ciutat; a n'aquesta hora a la hisenda fem la mitg-diada.

MARTINA

No us apureu per això, també podreu ferla.

JAN

La veritat, el dia que no faig la mitg-diada, de tot m'olvido, faig enfadar a la Tona, y apallisso a la mula...

ROSER

No trigueu y així podreu dormir y us estalviareu tanta de feina.

JAN, *anantsent*

Essent aixís, torno tot seguit. Sis metres m' ha dit la Tona; veritat, Roser?

ROSER

Si, sis metres. No vos descuideu pas d'anarli a comprar la mitja de goma.

JAN

De memoria, faig com de gana; també en tinch forsa. Mira, tinch de comprar la mitja, tres bacallans, una cotilla...

ROSER

Ja teniu la mida de la cotilla?

JAN

Si fà o no fà, la Tona té la mateixa cintura que jo.

ROSER

Aneu y no ens feu pas esperar.

MARTINA

No tingueu angunia; si trigueu ja os esperarem.

ROSER

Apa donchs, qu'espereu?

JAN
(s'en vá per la porta esquerra)
No rès; estiguen bons, donchs...

MARTINA
Adeu siau, Jan.

ESCENA IX

ROSER *asentantse*

Veuràs com se descuidarà de la meitat de les coses.

MARTINA
Ell sí qu'està ben fresch que diu en Jan, es més gran que jo, y...

ROSER
Ni els mals de cap, ni rès, l'envelleix; es de pasta d'agnus.

MARTINA, *suspirant*
Ditxós d'ell...

ROSER
Que't vindrà bé de sortir aquesta tarda. Ara ja es massa tart, y després tambe tením qu'enraonar de les nostres coses. Diguem, ja fa més bondat en Carles? Y es clar que sí; no tenía de esser pas sempre criatura. Ja es hora de que sia formal; ja té vintitres anys. Y ès veritat que té relacions ab una còmica. Ay! m'ha escapat.

MARTINA
Axís ho diuen. Es igual qu'era, Roser; no té remey ha d'esser un desgraciat. Jo no podré

aguantarho molt temps, Me sento cansada; ja no puch com abans.

ROSER

Aixís que t'he vist ja ho hem endevinat; a la cara ho portes ben escrit!... Jo que'm pensava...

MARTINA

De mal en pitjor, sempre.

ROSER

Pobre Carles!

MARTINA

Si Deu no s'en apiada, no sé pas quina serà lo seu fí. Tot son enredos, astucies, mentides; de tot Roser de tot. Pensa enganyarme y es ell qui s'enganya.

ROSER

Però per què no t'hi formalises. Tu en tens un poch la culpa.

MARTINA

Pobre Roser.

ROSER

No ho era pas aixís abans en Carles.

MARTINA

Abans no, però ara sí.

ROSER

Per què Don Federich no li fà un sermò; per què no el vas a veure?

MARTINA

Don Federich, ja se'n ha cansat, ja no en vol sapiguer rés més d'ell. Sola tinch que lluitar; o ell o jo ha d'ésser vensut. Pobre d'ell si

surt victoriós. No tinch a ningú, Roser. Estich sola y es burla de mí...

ROSER

Això no tens de tolerarho. Molt bo es ésser indulgent emprò a vegades es perjudicial. Tens d'ésser més enèrgica, tens de cridar; fes com jo que faig por a tots els homes de l'hisenda y això que tots m'estimen forsa; ja ho sabs tú.

MARTINA

Ja rès puch fer; ara sols Deu hi pot.

ROSER

Y t'aconsolaríes a passar la vida sofrint, mentres ell es diverteix? Tan de coratge has perdut?

MARTINA

Sols la mort pot resoldre el meu sufrir.

ROSER, *irada*

No tia! y mil voltes no; tú, tan bona... que t'has cregut senyor Carles? Que ja no hi havía ningú que pogués ferte mella? T'has equivocat. Encara hi soch jo, ho sabs? (*pujant de tò*) Tia, per ara no me'n vaig. (*resoluda*) Avans de abandonar tota esperansa vull lluytarhi jo; si, jo. Ja veuràs com m'escoltarà y ens barallarem tant quant sía necessari.

MARTINA

Això't penses, que t'escoltarà? Hi té moltes cabories en el seu cervell, està molt distret, y després per què vols sapiguer qu'es un desengany.

ROSER

Aixís agafaré experiencia; deixem fer ab tota llibertat.

MARTINA

Vols jugar ab foch?...

ROSER

No tingués por tía...

MARTINA

Serà en và tot lo que fassis.

ROSER

Ja veurem...

MARTINA

Prò, què intentes?

ROSER

Fer d'en Carles, un noi obedient y treballador. Han trucat! Sí; es ell, anémsen... *(mírant a la porta esquerra).*

MARTINA

Però, per què?

ROSER, *anantsent*

Vina, deixemlo entrar; després sortiré jo sola. Vina; cuita,

MARTINA

Noble es lo teu propòsit; tot serà en và. *(s'en và).*

(queda l'escena un moment sola)

ESCENA X

TERESA, *entrant*

Ara mateix eren aquí, senyoret...

CARLES

Es deuen haver amagat; com si fos una fera, jo.

TERESA

Això es que volen donarli una sorpresa. En Jan ha sortit a fer compres. Vol qu'els hi digui, que vostè es aquí?

CARLES

No digues rès. Ja'm deuràn veure; si tens feina ja la pots fer...

TERESA, *anantsen*

Està bé, senyoret.

CARLES

Escolta, Teresa.

TERESA

Mani, senyoret?

CARLES

Acòstat.

TERESA

Què vol?

CARLES

Me pots deixar dèu duros?

TERESA

No se pas si els tinch...

CARLES

Que tens por que no t'els torni? Quants més t'en deuré menys en malgastaràs. Teniu molts capritxos les dònes. Demà t'els tornaré. La mamà no ha pensat a donarmels, y ara els hi tindría de demanar essenti la Roser, y no m' agrada qu'els de fòra casa sàpiguen tant com jo.

TERESA, *s'en và*

Aniré a veure si els trobo...

CARLES

Busquels bé, y els trobaràs. *(passejantse neguitós, es para davant la capsa de les joies que està oberta).*

CARLES, *estranyat*

Qu'es això! Joies?

ESCENA XI

TERESA, *entrant li dona un billet de banch*

Tingui senyoret, si es servit.

CARLES, *serio*

Dóna.

TERESA, *mirant les joies*

Son les joies de la senyoreta Roser.

CARLES

Y perquè son aquí?

TERESA

No ho se pas; pot ser per...

CARLES

Què fan? que no surten.

TERESA

La senyoreta Roser s'està cambiant el vestit; desseguida sortiràn. No els hi he dit, no, que vostè era aquí.

CARLES

Ben fet. (*pausa*) Mira, agafa el sombrero y treume una taca; un aucell m'hi ha fet barreja.

TERESA

Son atrevits, però son tant bufons; a mi m'encanten...

CARLES

Ah, si!

TERESA

Ab aquell xiu-xiu, si s'en deuen dir de coses, y vès, nosaltres no els entenem de rès. Tan bonich que deu ésser lo que es diuen, perque volant han de dir coses més boniques que nosaltres; està clar, com que veuen el cel més de la vora que nosaltres.

CARLES

Qui pogués volar?

TERESA

Li agradaría volar, senyoret?

CARLES

Ves, ves, netèjem el sombrero...

TERESA, *s'en và*

Desseguida, senyoret. (*pausa curta*)

CARLES, *tafanejant les joies*

Una soguilla, arrecades, cadena... té un bon empenyo tot això *(mirant per tots cantons, y lluitant ab la seva conciencia, acaba per apode-*

rarse de la soguilla, ficántsela a la butxaca de l'americana). *(pausa)* Teresa, Teresa, *(cridant*).

ESCENA XII

ROSER, *entrant cambiada de trajo*

Què desitja el senyor cosí?

CARLES, *queda sorprès*

ROSER

Qu'et pasa? Soch jo! poch me feies per aquí veritat?

CARLES, *fingint alegría*

De veritat m'has sorprés. Y que dius de bò? Si que vas mudada; sembles una noia de ciutat, ab aquest trajo.

ROSER

De ciutat seré per una temporada llarga o curta, ja veurem.

CARLES

Ah!, sí! no t'entornes avui?

ROSER

Si et faig nosa...

CARLES

Tú diràs...

ROSER

No esperava menos. *(pausa)*. Però qu'estàs parat!; enrahona home!.

CARLES, *nerviós*

Y els d'allí l'hisenda?

ROSER

Axís home, aixís... bé molt bé. *(pausa).*

ROSER

Me sembla que no t' ha satisfet del tot la meva arribada?

CARLES

No en fassis cas; estich un poch...

ROSER

Si ja sé; un poch distret, no es això?

CARLES

Si, això, distret...

ROSER

Però qu'estàs nerviós. Qualsevulga diría que et contraría la meva presencia; no vinch pas tant sovint...

CARLES

Y la Tona y els nois y els gossos, bé, eh!

ROSER

Si, home, si. Si tenies de sortir, per mi no fassis cap compliment. Que pot ser estaves convidat a dinar fòra de casa? Ves, home, ves, no el fassis esperar al teu amich. Ah! tens rahó, que sia la enhorabona, per molts anys, ja se que tornes a estudiar, creu que vareig tenirne una grosa alegría; ja ho deya jo que no podríes avenirte a la vida de no fer rès. Quan hagis acabat buscarem rahons a la Tuyes de can Manso: figurat, de poch en poch, sense que jo m'en adonés, ha llunyat les fites de la seva vinya dintre la meva. Has vist desvergonyiment igual?

CARLES

Si qu'es atrevida, y si qu'en tens per temps si jo tinch que portar el plet.

ROSER

No vindría pas d'un any; tú acaba, veuràs com tothom de Vilamorta ve a aconsellarse ab tú. Faig molta propaganda, pots estarme agrahit.

CARLES

Si, t'estich molt agrahit (*apart*) Aquesta's burla de mí.

ROSER, *apart*

Ara comensem. Y com estem de novies...?

CARLES, *neguitosissim*

Molt bé, molt bé.

ROSER

Ah, si! donchs jo no en sabía pas rès. Cóm es que no m'ho havíes escrit? Ja ho se: dèus esperar acabar la carrera per casarte, no és això? Molt ben pensat, y qui es ella si es pot sapiguer?...

CARLES, *irat*

Es diu com vulgues, María, Catarina, Sintorosa...

ROSER

Però Carles! qu'et passa, dispensa home; no'm creia que pogués mortificarte per preguntar el seu non.

CARLES, *anantsen*

Ja torno... dispensem...

ESCENA XIII

MARTINA, *entrant es troba de fit a fit ab en Carles*

Erets aquí, Carles? Ja veus quina sorpresa ens ha donat la Roser; estarà ab nosaltres una llarga temporada, veritat?

ROSER, *agafant la capsa de les joies*

Si tia, me sembla que serà llarga. Té les joies; sort qu'entre lladres n'es pert rès.

MARTINA, *prenent la capsa de les joies*

Aquí casa estant ben segures, Roser.

ROSER

Les vols veure, Carles?, les som portades per depositarles en un Banch, hi han hagut molts robos per aquelles encontrades.

CARLES, *neguitosíssim*

No'et molestis; les conech bé prou. Allì a la masía les he vistes més d'un cop y quan erem petits ens hi disfressavem; t'en recordes...?

ROSER

Quins temps aquells! Jo feia de pubilla y tú d'hereu; ara no se pas de lo que fem...

MARTINA

Si el temps no caminés...!

ROSER, *anantsent a la vora del balcó*

Què faríem parats! No, no, que corri, que voli el temps tia, viure ab forses emocions; ara plorar, ara riure, ara éser jove, després

vell, aixís, aixís, caminar sempre; prou que ve'l reposar.

MARTINA, *parlant a en Carles*

Tens rahó! ha vingut per ferme companyía! No t'en dones pena de qu'et prengui el teu lloch?

CARLES

No et queixaves d'estar sempre sola; aixís tindràs companyía.

MARTINA

Aixís podràs separarte més de mí, no es això? *(Martina y Carles es disputen ab veu baixa).*

ROSER

Els de ciutat apenes el veyeu el cel, tant gran qu'es veu a la masía! (*Carles dona mitja empenta a l'espatlla de Martina*).

ROSER, *adonantse de l'acció d'en Carles*

Qu'ets felís Carles, (*acostanshi*). Si jo pogués acariciarla a la meva mare. Oh! Potser anaves a ferli un petó y per mí... perdoneume, emprò un petó a la mare se li pot fer sempre; bésala, Carles, bésala.

CARLES, *inmutat no sapiguent què fer, s'hi acosta y li fà un petó al front*

ROSER, *contenta*

Aixís m'agrada! Ara un, jo *(la besa)*.

MARTINA

Bona minyona (*besantla*).

ROSER

Veritat que triga en Jan?

MARTINA

Es d'hora encara. (*apart*). Vuit mesos que no m'havía besat!

ROSER, *vora el balcó*

Mira tia, has vist quins pensaments més hermosos en aquet test; m'en esculliré un (*s'en và a n'el balcó*).

CARLES, *apassionat com si parlés ab miss Folly*

Fins lladre soch per tú, miss Folly.

TELÓ

SEGÓN ACTE

El mateix menjador del primer acte. En Federich s'està en una butaca llegint.

ESCENA I

ROSER, *portant flors se para al dintell de la porta.*

Ah! es vostè, Federich; no sabía...

FEDERICH, *aixecantse*

Per servirla, Roser. La minyona m'ha fet entrar aquí; espero en Carles.

ROSER

Vostè ja es de casa; no pot trigar gaire a venir en Carles.

FEDERICH

Gracias, Roser.

ROSER

Llegía les poesíes den Casas y Amigó? veritat que son hermoses?

FEDERICH

Tan hermoses com les flors que vostè porta.

ROSER

Per ésser criades en testos, no son pas gens esquifides.

FEDERICH

Com poden ésser esquifides, siguentne cuidades per tan gentil jardinera...

ROSER

Gracies, Federich; jo prou voldría que creixessin ufanes, però en testos es molt dificil. Quins pensaments li sembla son més hermosos, els que'l poeta escriu en aquest llibre o els que jo porto aquí?

FEDERICH

Per pensaments bonichs, els de vosté, Roser.

ROSER

Continui, continui llegint; no vuy destorbarlo. Son molt interesants aquets versos.

FEDERICH

Molt interessants, estant sols el llibre y jo; essenthi vostè, vostè es la més hermosa poesia.

ROSER, *riallera*

En Federich es torna poeta (*posa les flors damunt la taula de menjar.)*

FEDERICH

Si jo sapigués parlar com ells...

ROSER

Què diría més de lo que diu.

FEDERICH

Pot ser diría menys emprò mes ben dit.

ROSER

Es una llàstima que no sía poeta vosté. No ho ha probat may de fer versos?

FEDERICH

Tots en tenim quelcom de poetes, y n'obstant els vers poetes se poden contar.

ROSER

Els veritables poetes son aquells que porten els cabells llarchs, y estant tots esgrogueits com si estiguesin malaltissos.

FEDERICH

No, aquets son la pesadilla de la poesía. Suposo que dèu voler fer un ram ab aqueixes flors.

ROSER

No; s'ha equivocat, vuy guarnirne un gerro.

FEDERICH

Si'm permet jo li donaré les flors.

ROSER

Perquè vol molestarse?

FEDERICH

Les flors son la poesía mateixa; m'ha trobat llegint versos...

ROSER

Ja qu'es lo seu desitg, tot esperant en Carles, podem fer el ram.

FEDERICH

Per quines vol comensar?

ROSER

Comensem per les violes?

FEDERICH

Sien les violes les primeres.

ROSER, *fent el ram*

Abans faré un coixí de vert... axís, axís se sostindràn mellor les altres flors.

FEDERICH, *triant flors*

Uy!

ROSER

Què li passa?

FEDERICH

No rès, una caricia d'una rosa.

ROSER

Veyam ¡Oh! quanta de sanch; si la seva promesa s'en entera, quina malicia que'm tindría.

FEDERICH

Al contrari, li donarà les gracies per el seu plany.

ROSER

No hò sabía pas, que tingués promesa; en Carles no m'ho ha dit may.

FEDERICH

En Carles està tan emprendat de la seva promesa que no pensa que ningú més qu'ell puga estimar.

ROSER, *cambiant de conversa*

Veyam, qu'encara li surt sanch?

FEDERICH

Ja està closa la ferida; ja no hi ha rès.

ROSER, *ensenyantli el ram*

Veritat que queda hermós?

FEDERICH

Com vol que no quedí hermós si cada vega-

da que les olora els hi dona fragancia y vida, ab el seu respirar.

ROSER, *ab tò de súplica*

Deixis els cabel!s llarchs home! ¡Ay! no, dispensi, no m'enrecordava.

FEDERICH

No estich tan desesperat encara.

ROSER

Ja està acabat, ¡que bonich!

FEDERICH

Es una artísta, Roser.

ROSER

Y qu'en farem ara?

FEDERICH

Deixil damunt la taula.

ROSER

No qu'es pansiría desseguida; aquí en aquest gerro. No hi ha aigua *(truca el timbre)*.

FEDERICH

Si'm diu ahont hi ha una aixeta, li ompliré...

ROSER

Gracies, ja ve la Teresa,

ESCENA II

TERESA

Demana la senyoreta?

ROSER

Si, omplem aquest gerro d'aigua *(Teresa agafa el gerro y s'en va a dintre)*.

FEDERICH

Triga molt en Carles, y no el podré esperar més temps; ja son dos quarts, y...

RÓSER

La novia dèu entretenirlo, pot pensar...

FEDERICH

Vostè ja n'està ben segura que no es pas la promesa qui pot entretenirlo en aquets moments.

ROSER, *inquieta*

Jo, no, jo no se rès, (*Teresa entra ab el gerro*) Ara si que reviurèu contentes. (*posa el ram dintre el gerro*).

FEDERICH

Posantles ab aigua, lo que fan es allargalshi l'agonia.

ROSER

Vostè més s'estima que's corsequin a la planta? Donchs jo no; morir per morir...

FEDERICH

S'estima més que morin martiritzades per unes mans boniques.

ROSER, *seria*

Jo no les martiritzo, Federich.

FEDERICH

Te raó; vostè no més les arrenca de la planta, y acariciant el seu encís, gentilment ab els seus dits de marfil les nua com si a un malvat encadenés, empresonatles després dintre d'un gerro de porcelana fina, pel sol delicte de ser hermoses y fer olor. ¡Qu'en son de bones les

flors! Els hi tallem la vida, y sense queixa, moren donantnos suau perfum.

ROSER

Nostre Senyor en les dona pel nostre goig, Federich.

FEDERICH

Pel nostre goig, si, però...

ROSER, *ab tò planyívol*

Ara may més gosaré a cullirne...

FEDERICH

En contes de cullirles, donguelshi aigua, terra, llum, no vulga ésser el seu butxí; bésiles però no les culli.

ROSER

Perquè no m'ho deya abans; tantes que n'he cullides!...

FEDERICH

No els hi sabrà greu haver mort per vostè, si d'aquesta mort a les altres flors en lliura.

ROSER

Axís ho faré.

FEDERICH

Veurà com totes agrahides li donaràn més fragancia y més color que may.

ROSER

Que n'he sigut de dolenta, ¡pobres flors!

FEDERICH, *mirant les flors*

Fíxishi, fíxishi, com fan els ultims badalls.

ROSER

No digui això per Deu, Federich; ¡pot ser si, que es veritat que sofreixen...

FEDERICH

No s'hi amoini Roser. Sento en Carles; veyam, si es ell?

ROSER

Ditxós Carles. ¡pobretes flors!

FEDERICH

May es tart quan arriba lo que's vol?

ESCENA III

CARLES, *entrant ab tò agradós*

Se que fa rato que t'esperes, no m'ha sigut possible venir abans; dispensem.

ROSER

Ets ben poch formal de fer aborrir axís als companys.

FEDERICH

No digui axò Roser. Recordaré ab gratitut la estona tan bellament passada ab la seva agradosa companyía. Tens una cosina de totes prendes; m'ha estat fent companyía mentres t'he esperat. ¡Ah! y hem fet aquest ram; qu'et sembla?

CARLES

Es bastant mal fet, me sembla...

ROSER

Gracies, home. Ara jo faig nosa, amb axò, Federich, estiga bò, y creguim, renyil forsa. Axò no es fa de fer esperar d'aquesta manera als companys; ho sents Carles?

CARLES

Tens rahó, emprò quant sabràs el motiu...

ROSER

No vuy pas sapiguerlo, prou diríes alguna mentida, no no. A reveure, Federich *(s'en va).*

FEDERICH, *saludant*

Als peus de vostè, Roser.

CARLES, *alegre*

Abrassem, chòcala, felicítem...

FEDERICH

Què hi ha?...

CARLES, *content*

Tot camina com una seda.

FEDERICH

Pots estarne orgullós; t'emportes una verdadera joia.

CARLES, *s'inmuta visiblement*

FEDERICH

Que no's pot dir qu'es una joia la Roser?

CARLES

Anem al meu despatx; podrem parlar ab més llibertat. Estich contentíssim; avuy tinch de donar el cop. *(anantsen els dos)*

FEDERICH

Tens mes sort que les bruixes. *(l'escena sola uns moments* y *després surten la Roser y la Teresa)*

ESCENA IV

ROSER, *desde el dintell de la porta esquerra*

Ja podem entrar, ja son fòra; estiguen segura. La tia té tota la confiansa y nosaltres també dòna. Vaija estigues tranquila, por ser encara la trobarém la soguilla...

TERESA, *trista*

Ves quina culpa en tinch jo. No més de pensar que puguen sospitar de mí, no sé pas lo que'm passa. Sempre està seria ab mi la senyora; ella que al quedarme sense mare và recullirme; qu'hauría sigut de mi tant petita encara.

ROSER, *seria*

Sempre surts ab la mateixa, ja fà vuyt mesos que ha passat... Và ésser una cosa ben extranya per això. Més que per les unses: que valía,'m dol per ésser la soguilla ab que và casarse l'avia, la mare, y fins la besavia; però no hi pensem més. Què ja m'has replanxat les faldilles blanques?

TERESA

Encara no, senyoreta.

ROSER

Donchs replànxameles desseguida abans de dinar, y no estigues més capficada dòna; el temps tot ho esborra.

TERESA, *anantsen*

Està bé, senyoreta...

ROSER, *alegra*

Escolta Teresa; no trobes qu'el senyoret està tot cambiat? Es més amable, veritat; els vespres no es mou may de casa. Vaija, no sembla ell; no se pas què dèu ferho.

TERESA

Que vol qu'ho fassi; vostè ho sab mellor que jo. Ja li pot estar ben agrahída la senyora...

ROSER

A fè no t'entench pas.

TERESA

A qui ho deurà la senyora sinó a vostè qu'el senyoret Carles hagi fet aquest cambi, però ell no es desagrahit...

ROSER, *rient*

Ay no hem fassis riure! A mi? Què hi fet jo perque ell cambiés?

TERESA

La senyora no sembla la mateixa; sempre està riallera. Sembla talment com si li haguessin tret dèu anys del damunt; sinó fos lo de la soguilla, estaría ben contenta la senyora, però això li dona molta pena.

ROSER, *un poch seria*

Qu'ets pesada, Teresa! no en parlis més de la soguilla...

TERESA, *excusantse*

Dispensi, senyoreta.

ROSER

Ves, ves, y pensa ab les faldilles...

TERESA, *anantsen*

Si, senyoreta. (*Roser s'assenta vora el balcó y es posa a cosir*). Ditxosa soguilla! (*pausa*).

ESCENA V

CARLES *desde el dintell de la porta del fons*

Deu me la guard cosineta; qu'enfeinada qu'estàs.

ROSER

Deu me lo guard cosinet; y tu que ja has acabat la feina?

CARLES

Axís ho sembla...

ROSER

Que no tens d'estudiar sen en temps d'exàmens?...

CARLES, *entrant*

Per xò mateix, per que ja estich examinat es que he acabat la feina.

ROSER, *aixecantse sorpresa*

De veritat!

CARLES

De veritat.

ROSER, *neguitosa*

Però què! veyam, parla...

CARLES

No hi volgut dirvos rès fins estar examinat del tot; aquest matí m'he examinat de l'última assignatura.

ROSER, *nerviosa*

Si, però...

CARLES

Tranquilíset: dos sobressalients y un notable.

ROSER, *respirant fons*

Ay gracies a Deu! Quin pes m'has tret de sobre; deixam que respiri. Veus si serveix fer novenes? Pensant ab la sort que tindríes cosía una mateixa cosa dos o tres vegades, tot sovint el fil se m'escurría de l'agulla. Me feya el mateix efecte com si jo'm tingués d'examinar.

CARLES

Tant t'interessaven els meus exàmens...

ROSER

Veuràs, es clar que si, y de segur que t'han fet una injusticia.

CARLES

No'm creus capàs de semblants notes? Té, mira (*li ensenya les papeletes d'exàmens*).

ROSER

No en dubto pas; vuy dir, qu'el notable ha sigut injust; tenía d'ésser sobressalient. Hi han uns catedràtichs també. Està clar; com que ningú t'ha recomenat. Però mellor: més val una nota menos, que no pas una de més, siguent comprada. Que sía l'enhorabona!

CARLES, *apassionat*

L'acepto de tot cor, Roser.

ROSER

Ara comprench per qué no has sigut pun-

tual ab en Federich. Pots estar ben satisfet. Que contenta estarà la tia!

CARLES

Pobre mamà! Ahont anat que triga tant a tornar?

ROSER

Ha dit qu'anava per algún recado y que tot seguit tornava.

CARLES

Ja ho veus; l'any que vé, advocat. A tu deuré haver acabat la carrera.

ROSER

A mí!

FEDERICH

Si, Roser, a tú deuré la meva carrera; tu has sigut la meva salvació (*apassionat*).

ROSER, *burlantsen*

Deixam que t'escolti. Em deixes tota parada.

CARLES

T'en recordes Roser! Qu'era jo un any enrera?

ROSER

Ben poca cosa.

CARLES, *acostantse a n'ella*

A qui deuré donchs, lo que ara soch, sinó a tú?

ROSER

Vols dir qu'es a mi?

CARLES

N'estich segur, ni don Federich, ni el meu

mellor amich, ni la mamà, pogueren fer cambiar lo meu camí, que jo'm creya de felicitat. Caminava cego en vers l'abim; tots els vicis s'havíen ensenyorit de mon cor; ningú contra mí hi podía, ni l'amor de mare, ni els concells dels bons amichs, rès en feya mella; ubriagat estava per tota lley de concupicencies; sols lo ruí, lo baix, m'atreya. tota idea noble rebatía en mon ànima com en una roca vella; en plena tempestat estava, quan de prompte creientme pròxim a assolir la felicitat del vici, de sobte un raig de sol ilumina les tenebres del meu cor, aquest raig de sol vares ser tú, Roser, tú, qui siguent sencilla y pura de tota màcula, ab la veritat d'una ànima verge, sense que m'en adonés me conduíes pel camí de la perfecció, (*pujant de tò y apassionadísim*). les teves paraules eren per mi desinteressades, elles resonaven en les meves orelles ab tò suau y perllongat, com si sentís el dols tocar de les campanes al néixer el día recordantnos que a Deu ho devem tot, axís s'impresionà mon cor de dolsa melangía, aixís sentí jo les teves paraules resucitant mon cor. Roser! sense tú, la vida, mon cor no podría viure; jo mercè d'ell t'en faig com de la meva ànima. Sinó puch viure la teva vida, no creguis sia salvat. (*agafantli les mans*).

ROSER, *abaixant els ulls y amorosa*

Carles, Carles!

CARLES, *mirantla de fit a fit*

Dolsa Roser!

ROSER, *molt dolsa y pausadament*

Per què m'has robat el cor?

CARLES, *al sentir la paraula robat queda sorprès sense dir rès.* (*pausa*).

ROSER

Però qu'et passa? Que no estàs bó; estàs tot groch... enraona, els ulls t'espurnen, què tens? parla! (*les darreras paraules les diu cridant*)

CARLES, *s'agenolla a n'els seus peus y arrenca ab gran plor*

CARLES, *plorant*

Roser, Roser!

ROSER, *esperverada*

Carles, Carles! que't poden sentir, aixecat... me fas por...

CARLES, *més fort*

Roser, Roser!

ROSER, *suspirant fondament*

Carles!

CARLES

Perdónem Roser, perdónem.

ROSER, *neguitosa*

Que pot venir algú; no cridis; aixecat...

CARLES, *aixecantse*

No puch estimarte; no!

ROSER

Ben penedit estàs de la teva vida passada; son per això les teves llàgrimes? La teva mare es la única que dèu perdonarte, y ja sabs que jamai ha deixat de ferho. En quant a mí, no

valía pas tant; lo teu cor ha pres ufana y dolsa florida, els meus brassos t'obro pera recullir la flor.

CARLES, *vá pera besarla emprò reculá*

Santa Roser!

ROSER, *seria*

Que esperes?

CARLES, *disculpantse*

No puch...

ROSER, *sense dir rès queda tota confosa*

CARLES, *no gosant parlar*

Si sapiguessis. Oh Deu!

ROSER

Rès tens que dirme ja, els teus llavis tanques al baixar jo obedienta els ulls; adeu Carles *(anantsen)*

CARLES, *cridant*

Roser, Roser!

ROSER, *trista*

Perdonem.

CARLES, *ab desfici*

Vuy que ho sàpigues; maltràctem, escúpem, però escóltem, escóltem!

ROSER, *anànsent*

Tot s'ha acabat...

CARLES, *excitadissim*

Jo, sols jo, vareig robarte la teva soguilla. Si, soch un lladre, però t'estimo; et robo y després vuy besarte. Ja ho veus si en soch de malvat. Despreciem, ultràtgem, déixem tornar a n'el vici *(pujant de tò)*, déixem ésser fe-

lís com abans, déixem que sía un lladre... (*plora*)

ROSER, *horroritzada*

Tú, tú.

CARLES

Si! jo.

ROSER, *horroritzada*

No vares ser tu, no!

CARLES

Si! aparteten de mi, dónem a la justicia...

ROSER

No, digues que no, Carles!

CARLES

Vareig robar, Roser!

ROSER

Oh, Deu!

CARLES

No'm planyis no! la felicitat d'abans m'espera...

ROSER, *no havent esment dė lo que diu*

Lo teu cor ha pres ufana; la teva vida passada jo l'he vista caure com flor mústiga convertintse en pols, emportantsela enllà d'enllà lo vent d'hont ja may podrà tornar...

CARLES

Roser... soch un lladre...

ROSER

Si, lladre...

CARLES

Vuy ésser felís siguent lladre, vui esser dit-

xós assedegatme de vici. No parlis, no parlis, em martiritzes.

ROSER, *no sentintlo*

Molts cauen al abim perque no han trobat cap mà pietosa qu'els sapigués salvar...

CARLES, *crida*

Adeu, Roser!

ROSER, *cridant, tirántseli al coll*

Carles, Carles! *(pausa)*

CARLES, *ab veu baixa*

Soch un... *(Roser li tapa la boca)* Roser! maleeixme, condémnem... *(pujant de tò)*

ROSER, *les primeres paraules ab energía*

Sí, malehida sia la teva vida passada; condemnat sies a tenirme etern amor.

CARLES, *ab goig, besantli el front*

Roser!

TELÓ

Preu: 1'50 ptes